

Skärgårdens trafikantförening har tagit del av Region Stockholms Trafikförvaltnings förslag till trafikändringar under 2025, kallad T25 och i den främst fokuserat på den kollektiva båttrafiken i Stockholms län, jämte anslutande landförbindelser vid replipunkter och andra fastlandsbryggor.

Inledningsvis kan föreningen med tillfredsställelse konstatera att förvaltningen presenterar planer för förbättringar för Möja- och Nämndötraderna samt i Ornöområdet. När det gäller Möjatraden, tabell 14, är det angeläget att se över trafikstrukturen på sträckan Sollenkroka-Möja, med bättre spridning av avgångstider, inte bara under vinterturlistans isfria period, såsom framgår av remissen av T25 utan även under vår- och höstturlistorna.

Översynen av Nämndötraden bör också utvärdera möjligheten att återinrätta trafik till Björkviks brygga på Ingarö, som därmed skulle fungera som ytterligare en plats med möjlighet till byte mellan båt och buss och därmed avlasta Stavsns.

I arbetet med att utveckla trafiken på Nämndötraden, bör Trafikförvaltningen överväga att återuppta kompletteringstrafiken i detta skärgårdsområde som har bofast befolkning på de öar (ca 10 öar) i Nämndöskärgården som inte har någon kollektivtrafik alls.

Under varturlistan 2024 missar kvällsturen från Nämndö en möjlig anslutande buss i Stavsns med fyra minuter. En liknande situation var fallet med inturen fredag kväll från Nämndö under vinterturlistan 2024, vid isfri turlista, där en lämplig bussanslutning missas med ett fåtal minuter. Det borde, med små medel, kunna gå att justera tiderna så pass mycket att en smidig båt-/bussanslutning kan inrättas. Trafikantförening anser bristande passning mellan land- och sjötrafiken vara en av de största problemen i skärgårdstrafiken, vilket också framgår av synpunkter från trafikanterna. Meddelande från bussar och fartyg i samband med förseningar i syfte att anslutande trafikslag ska invänta ska enligt Trafikförvaltningen ingå i instruktionen för verksamhetsutövarna men fungerar uppenbarligen dåligt. Det är mycket angeläget att det förbättras.

För Ornöområdet; traderna Dalarö-Fjärdlång, Dalarö-Björkö Sund, välkomnar trafikantföreningen en översyn av trafikstrukturen som bättre motsvarar behoven under 2020-talet, såväl under isfri tid som perioder med isturlista. Målsättningen bör vara att fullt ut kunna erbjuda en bastrafik Dalarö-Kymmendö, en ökning av trafiken som också kan komma övriga trader och sträckor i området till del, exempelvis borde inte båten från Dalarö vända vid Söderviken utan fortsätta till Fiversätraö och Mefjärd. Behoven att förbättra trafiken rör inte bara passagerartrafik och godstrafik, även den anslutande busstrafiken Handen-Dalarö, linje 839, bör ses över med målsättning att erbjuda väsentligt bättre omstigning mellan buss och båt, utan nuvarande stundom mycket långa väntetider.

Förvaltningen bör i sammanhanget se över möjligheten att som alternativ utöka trafiken med direktbussarna Globen (Gullmarsplan)-Dalarö, linje 869.

Skärgårdens trafikantförening vill i detta remissyttrande uppmärksamma ett antal trafikärenden samt andra omständigheter i skärgårds- och pendelbåttrafiken utöver de ändringar som berörs i remissen i T25.

Problemen med Norra Tynningös nya brygga blir allt mer bekymmersamma. Periodvis under våren 2024 har enskilda fartyg ej anlöpt bryggan eller har trafiken varit helt indragen, på grund av lågvatten. Till detta kommer att fartygen Storskär, Norrskär och Västan, som under perioden maj-september står för en betydande del av skärgårdstrafiken i tabell 4, Vaxholm-Norra Tynningö-Ramsö, numera inte har möjlighet att anlöpa den bryggan. Situationen är långsiktigt ohållbar och ansvariga intressenter bör samverka för att skyndsamt finna en permanent lösning där trafiken kan upprätthållas till Tynningös största brygga, och som bäst erbjuder förbindelser till kommuncentrum, utan begränsningar, eller endast undantagsvis och under extrema omständigheter.

Bussanslutningar vid Boda brygga fungerar inte fullt ut för resenärer till Värmdös skärgård väster om Boda, framförallt Grinda men även angränsande öar. Till saken hör att det är få minuter som medför att anslutningarna inte fungerar. Tidigare fanns bl.a. problemet måndag-fredag vår och höst, men våren 2024 anländer buss 438, enligt turlistan, till Boda brygga 07.54 och båten skall avgå från Boda (i tabell 11) kl. 07.57. Enligt publicerade turlistor tycks anslutning fungera och föreningen vill uttrycka en förhoppning att det även fungerar i praktiken. Fredagskvällar under sommaren 2023 anlände ett fartyg från Grinda till Boda kl. 19.45 alltmedan en lämplig anslutande buss med avgångstid 19.42 precis lämnat bryggan. I det fallet behöver uppenbart säkerställas att anslutningen fungerar.

Våren 2024 senarelades avgångstiden för den tidiga morgonturen måndag-fredag från Tegelön, från 07.24 till 07.54 och härutöver fungerar byte till anslutande pendelbåt på linje 83 vid Gåshaga/Haseludden sämre, med många minuters väntan istället för ett byte från landgång till landgång. Trafikförvaltningen bör se över möjligheten att kunna erbjuda en tidigare förbindelse från Tegelön, med skärgårdsbåt eller pendelbåt, i syfte att underlätta arbetspendling från ön.

Med målsättningen att förlänga säsongen i skärgården noterar föreningen till sin glädje planerna för en ny dagtur till Grinda under sensommaren, med avgång från Stockholm under förmiddagen. Skärgårdens trafikantförening skulle gärna se att, för att ytterligare öka värdet av en sådan tur för dagsutflykter och därmed för skärgårdens besöksnäring, trafiken skulle upprätthållas med något av Waxholmsbolagets tre äldsta fartyg; Storskär, Norrskär eller Västan.

När det gäller turistsäsongen i skärgården, besöksnäringen och möjligheter att med enkla medel förlänga den säsongen, finns goda utvecklingsmöjligheter. Ett färskt exempel är att i maj 2024 gick det bara att i reseplaneraren i app och på hemsida bara få information om trafiken fram till den 4 juli. Sommarturlistan gäller fram till den 18 augusti. En ovan och osäker resenär kontaktade kundtjänst för att höra om trafiken efter den 4 juli och fick beskedet, eller uppfattade informationen, att då gick det inte några båtar. När nästföljande turlisteperiod publiceras är det angeläget att hela giltighetstiden blir sökbar på en gång.

Kapacitetsbristen på traden Ankarudden-Landsort i högsäsong gör sig påmind. Då förutsättningarna att öka kapaciteten på de fartyg som är i trafik är begränsad bör åtminstone förtur för de heltidsboende på Landsort kunna erbjudas. Trafikförvaltningen och ansvarig operatör bör med gemensamma krafter överväga möjligheter att införa en förtur för Landsorts befolkning de dagar då hög belastning kan förväntas.

I tabell 12, Norra Grinda-Örsö-Edö-Norra Ingmarsö, blir det en koncentration av turer ett fåtal vardagar vår och höst, Trafikförvaltningen bör se över trafikstrukturen i syfte att ge en bättre spridning av turer över veckans alla dagar.

Under en och en halv månad har pendelbåtslinje 84 Strömkajen-Ålstäket, trafikerats. Ett ordinarie fartyg kom i trafik först i slutet av maj. Trafiken har under den första tiden präglats av ersättningsfartyg, förseningar samt återkommande inställda turer. Skärgårdens trafikantförening kan konstatera att trafikledningen och information om ändrad eller inställd trafik inte har fungerat. Det är mycket angeläget att Trafikförvaltningen utvärderar erfarenheter av linje 84 våren 2024 med syfte att trafiken och information om den väsentligt förbättras.

I Tabell 28, trafiken till bland annat Gräskö och Söderöra, som i övrigt har bastrafik, saknas en sen kvällsavgång en dag per vecka. Det är angeläget att en sådan inrättas, gärna på onsdagar, då andra öar i samma trafikområde såsom Tjockö och Arholma har sena kvällsturer onsdagskvällar.

Skärgårdens trafikantförening har noterat att de sena kvällsturerna i skärgården överlag har tidigare-lagts och dess viktiga funktion att erbjuda heltidsboende sena förbindelser från fastlandet till kärnöar inte länge uppfylls i samma utsträckning som det var tänkt och också tidigare varit fallet. Trafikförvaltningen bör se över möjligheten att åter senarelägga kvällsturerna på trader med bas-traffic.

Skärgårdens trafikantförening har följt arbetet hos Länsstyrelsen, Region Stockholm och vissa av de berörda kommunerna att utveckla replipunkterna och andra fastlandsbryggor höja standarden hos dessa. Så många konkreta resultat av det arbetet har inte noterats ännu men hoppas att under kommande år se fler väderskydd, som ett första exempel på att arbetet med en standardhöjning ger resultat.

Waxholmsbolagets pdf-tabeller, som finns på rederiets hemsida, är oerhört uppskattade, de ger en god överblick över trafiken på skärgårdens trader. Även de pdf-tabeller för pendelbåtstrafiken som finns på SL:s hemsida fyller samma funktion; tydlighet och en pedagogisk överblick av trafiken. När Waxholmsbolagets turlistor genomgick en omdaning av designen, i syfte att göra dem mer lättlästa, ströks tider för anslutande buss- och tågförbindelser. Med några års erfarenhet av den befintliga designen kan konstateras att tabellerna ingalunda blev mer åskådliga, Trafikförvaltningen bör överväga att återinföra anslutande landförbindelser i skärgårdstrafikens tidtabeller.

För att ytterligare utveckla skärgården som ett besöksmål och därmed i förlängningen möjliggöra för en utökning av säsongen, vill Skärgårdens trafikantförening betona behovet av att öka reklam- och informationsinsatserna. Framförallt ser föreningen att det är angeläget att varje säsong göra reklam för Nord/Syd-linjen. Att den trafiken, tabell 40, upprätthålls, kräver kontinuerlig reklam såsom var fallet innan pandemin. Under 2020-talets första år fanns inte förutsättningarna, som en följd av restriktioner men det är nu angeläget att återuppta reklamen för trafiken. Ett exempel på vad utebliven reklam kan innebära är just att antalet resenärer på Nord/Syd-linjen till och från Norrtälje ej uppnår önskvärda siffror. Waxholmsbolaget bör också värna det mest världsunika och kulturhistoriska i sin verksamhet genom att göra mer reklam för rederiets tre äldsta fartyg och deras trafik. Det är en kulturgärning som Waxholmsbolaget och Region Stockholms Trafikförvaltning har all anledning att vara stolt över och framhålla.

Skärgårdens Trafikantförening 4 juni 2024

Lars Nyberg
Ordförande

Nils Cronholm
Sammankallande trafikkommittén

Skärgårdens trafikantförening
Nybrogatan 76
114 41 stockholm
Tel. 08-662 89 02
info@skargardstrafikanten.se
<http://www.skargardstrafikanten.se/>